

TERNEUZEN, OOST-INDIË MONUMENT 25 augustus 2017

Op vrijdag 25 augustus werden in Terneuzen de 35 Zeeuws-Vlaamse slachtoffers uit de Nederlands-Indische oorlog herdacht. Een 8 man sterke delegatie van COV Zeeland, bestaande uit Bram Steijn, Co Baas, Marcel van Campen, Aloïs Beaurain, Mechiel de Visser, Lou Traas, Gilly Rouw en Indië-veteraan Gilles de Kok waren aanwezig bij de sfeervolle herdenking bij het Oost-Indië monument.

De herdenkingsdienst in de Goede Herderkerk die voorafgaat aan de ceremonie bij het monument, wordt geopend met een welkomstwoord door drs. E.J. van Kerkhove, voorzitter van de Stichting Oost-Indië Monument Zeeuwsch-Vlaanderen.

Herinnering aan toen... Het persoonlijke verhaal van de heer Van Knotsenburg.

In "Een herinnering aan toen...." vertelt de heer Van Knotsenburg over zijn jeugdherinneringen aan de tijd dat dienstplichtige militairen door de Nederlandse regering werden opgeroepen voor dienst in de Oost. Als 13-jarige leek het hem geweldig om zoiets te mogen meemaken. "Eigenlijk was ik een beetje jaloers, maar ik kon niet bevroeden wat onze militairen nog te wachten stond", aldus de heer Van Knotsenburg.

De burgemeesters van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten voeren jaarlijks bij toerbeurt het woord. Dit jaar wordt de toespraak verzorgd door Peter Cammaert, burgemeester van de gemeente Sluis. Hij gaat in op de vragen en de emoties die de gebeurtenissen van toen nog steeds oproepen. Citaat: "Militairen werden – en worden- uitgezonden in opdracht van de Nederlandse regering. En zij gaan. Hoe lastig of gevaarlijk de opdracht ook is. Dat was toen zo, dat is nu zo. Over de inzet van de Nederlandse krijgsmacht waar ook ter wereld worden verhitte debatten gevoerd. Voor vertrek, tijdens de uitzending en na terugkeer. Dat is begrijpelijk omdat militair optreden enorme impact heeft. Maar het is ook pijnlijk voor militairen en veteranen en de discussie kan hen diep raken. Zij voeren democratisch genomen besluiten uit, lopen grote risico's en verdienen onze steun en respect."

Op begrip en respect hebben de Indië- veteranen lang moeten wachten, zegt burgemeester Cammaert. Hij vindt het daarom belangrijk dat in Terneuzen de Stichting Oost-Indië monument Zeeuwsch-Vlaanderen jaarlijks de herdenking bij het monument organiseert. "Vijfendertig levens van Zeeuws-Vlaamse jongens en mannen werden in de kiem gesmoord. Ze hadden dromen, verwachtingen en plannen voor de toekomst. Het monument houdt de herinnering levend voor

nieuwe generaties." Oneindig weemoedig klinkt na zijn zeer aansprekende toespraak het "Serang Boelan", gespeeld door het blazersorkest onder leiding van dirigent Hans den Doelder.

Sergeant KNIL J. A. van Overmaire

De organisatie kiest elk jaar een van de gesneuvelde Zeeuwse militairen uit om speciale aandacht aan te besteden. Het verhaal van sergeant KNIL J.A. van Overmaire uit Sint-Jansteen, geboren 17-januari 1907 en na 3 jaar krijgsgevangenschap overleden op 12 augustus 1949 te Lubak Pandan wordt namens de nabestaanden voorgelezen door VWO leerlinge Marjolein Kik van 'Scholengemeenschap De Rede' .

“Nederland stond aan de verkeerde kant van de geschiedenis.....”

-Nog niet zo lang geleden deed een hoge Nederlandse politieke functionaris deze uitspraak als een soort spijtbetuiging over de politionele acties.-

Brigadegeneraal bd drs. W.M. Verschraegen, militair-historicus en oud-officier bij de Koninklijke Landmacht, belicht in zijn toespraak vrijwel hetzelfde onderwerp als burgemeester Cammaert. Drs. Verschraegen vraagt zich bij bovenstaande uitspraak af “Hoeveel kanten heeft deze geschiedenis en als er een verkeerde kant is, is er dan ook een goede kant? En wie stond dan aan de goede kant? En wie bepaalt dat en op grond waarvan? Stonden zij en de meer dan 6.000 andere Nederlandse gevallen dan ook aan de verkeerde kant?

Drs. Verschraegen is als militair uitgezonden geweest naar Bosnië-Herzegowina als commandant van het 1NL/BE (VN) Logistiek Transportbataljon. Hij vergelijkt de negatieve gevoelens die er wijdverbreid leven over de rol van de Nederlandse militairen in het drama van Srebrenica en Dutchbat met de frustratie over het onbegrip en de vraagtekens die werden gezet bij het optreden van de Nederlandse militairen in Oost-Indië. “Voorbij wordt gezien aan de goede zaken die zijn verricht en waar nooit meer over gesproken wordt.”

Majoor L. van den Broek, aalmoezenier Veteranen Regio Zuid spreekt na het spelen van het stuk 'Samen zijn' door het blazersensemble. De majoor ervaart opnieuw dat het getal van de Indiëgangsters kleiner wordt, maar: “Dit doet niets af van de waarde van wat wij hier vandaag komen doen: de inzet, de offers en het lijden van onze militairen dankbaar en respectvol herdenken” zegt zij.

Ceremonie bij het monument

Na de plechtigheid in de kerk wordt verplaatst naar het monument, voorstellende een 'Benteng', een palissade van gevlochten bamboe waarmee vroeger een kampong of legerbasis werd afgeschermd. Onder perfecte regie van mevrouw Koos Schrier, secretaresse van de Stichting, lezen leerlingen van Scholengemeenschap De Rede de namen voor van de vijfendertig gesneuvelde Zeeuws-Vlaamse militairen. Bij elke naam wordt een witte roos gelegd op het monument. Na het hoornsignaal 'Geeft Acht' volgt een minuut stilte, afgesloten met het spelen van het Wilhelmus.

Als eersten leggen de burgemeesters van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten, de heer J. Lonink, Terneuzen, de heer P. Cammaert, Sluis en de heer J-F Mulder, Hulst een krans namens hun gemeente. Vele kransen en bloemstukken volgen, waaronder een bloemstuk dat gelegd wordt door de twee jonge, actief dienende sergeants Krijgsheer en Nettenbreijer van 12 Infanterie Bataljon Luchtmobiel, Regiment van Heutz. Zij staan onder commando van adjudant Huub van de Kerkhove.

Het regiment Van Heutz zet de traditie voort van het oude KNIL.

De nieuwe voorzitter van de Commandovereniging Zeeland, Bram Steijn verricht zijn eerste officiële openbare daad. Hij legt samen met Johan de Ridder (Wapen broeders) en Han van de Welle (Stootroepen) een bloemstuk namens de Zeeuwse verenigingen van veteranen en oud-militairen.

Na een korte overdenking en het uitspreken van een gebed door majoor Van de Broek volgt een defilé langs het monument. In het nabijgelegen Zorgcentrum Bachten Dieke is er gelegenheid tot een informeel samenzijn, waar de aanwezigen in een gezellige sfeer met elkaar kennismaken of de oude vertrouwde kameraden opnieuw treffen. Er wordt ook enige zorg over de gezondheid van de oud-strijders uitgesproken. Met enige reserve klinkt hier en daar het afscheidswoord: 'Tot volgend jaar, als ik het dan nog kan...'

Ellie de Jonge
COV Zeeland